

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. III. Jejuniū sapientum, & Sanctorum hominum dictis, & exemplis
commendatissimum; Succinctum Societatis Jesv patrociniū.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Amb. 10. 5. l. 4. comen. in Lucam, mibi p. 49. Die 10. 3. serm. 25. de quadrag. mibi p. 307. Hi sermones sunt alii in tom. 5.

respondens: Vide, inquit, arma Christi, quibus tibi, non sibi vicit. Videte ergo, quae jejunii virtus sit, quantam homini suo praestet gratiam, quod tantam praestet alteri medicinam: quemadmodum proprium sancti esset hominem, quod ita purificet alienum. Mira enim res est, alter jejunat, & alteri prodest jejunantis utilitas. Ergo, fratres, abstinente arma minime deponamus, & quadraginta dierum jejunia sine intermissione curemus. Hic est enim perfectus numerus ad vincendum. Dominus enim diabolum posteaquam quadraginta diebus jejunavit, evicit, non quod non ante jejunia eum vincere potuisset, sed ut ostenderet nobis tunc nos diaboli posse esse victores, cum per quadraginta dies victores jejunando desideriorum carnalium fuisset, eum autem qui hunc numerum consecratum gula intemperantia violasset, tamquam imbecillum & miserum, facile ab inimico posse superari. Quomodo enim potest in altero diaboli improbitatem vincere, qui gula intemperantiam in seipso non vincit? Prius ergo homo tui victor esto, ut possis esse victor alterius. Sunt enim intra te proprii tibi hostes, qui quotidie te oppugnant. Suis igitur jejuniis ostendit Christus, tunc nos victores fore cacodæmonis, si jejunando prius fuerimus carnis. Si carnem tuam, mi Christiane, non domueris, si corporis libidines non viceris, in ceteris omnibus despera victoriam. Servis corpori? vitis pane omnibus servies. Ita nos Christus, ita nos amici Christi, ita sacra pagina, ita sapientum præceptiones & exempla, ita nos ratio & experientia docet, nocentissimum omnium hostem esse carnem, & omnia virtutis ornamenta expilari, ubi fur iste inquilinus non accuratissime observatur.

§. V.

Pauli dicti, ad Epist. c. 5. v. 29. Nemo unquam carnem suam odio habuit, nil penitus dictis officit. Nam Paulus uxorem intelligit, qua quasi caro viri est. Gen. c. 2. v. 24. Erunt duo in carne una.

Vicumque igitur poterimus, hunc hostem exagitemus. Pars maxima sapientiae, Corpori non servire: necessarium sanctioris vitae fundamentum, Carnem modò cibo potuque fraudare, modò vestijum superfluis spolare, modò parte somni privare, modò aliis eam rigoribus macerare. Hic parcere, facturae sævitiæ; hic sèrvire, animosae sapientiae est. Hic quævis sibi nec non indulgens rectè dixerit: Vexo vexantem me.

Andreas Schottus l. 4. vite Borg. c. 5.

Valentinianus Imperator jam animam acturus, in fatali lectulo aliquantulum sese erigens, jamque ultimùm subridens lato spiritu: Deus, inquit, unicam mihi victoriam concessit. Quam illam, obsecro? Mox igitur subjungens: inimicorum, ait, nequissimum vici, Carnem meam. O victoriam omnium non solum illustrissimam, sed etiam utilissimam!

Rom. c. 8. v. 13.

Franciscus Borgias Dux Gandiæ, jam religiosæ familiaris adscriptus, corpus non ut amicum, sed ut hostem pessimum asperimè tractavit, nec in hoc genere pie crudelitatis quidquam omisit. Interrogatus, cur in seipsum tam immitis & asper ageret? Hanc belluam, inquit, plorare jubeo, ut quam voluptatem è deliciis palatum cepit, eandem abstinendo amittat & expiet.

Hoc agamus, & carnem non imperare, sed ancillari jubeamus. Placet atterum vivere? dicat Caro mortis molestis tunicis fatigetur, jejuniis crebris exerceatur, inedia & fame dometur. Si spiritu facta carnis mortificaverimus, vivemus. Cum infirmabimur, tunc potentes erimus. Atque hæc prima est causa frequentandi jejunii, nequitia carnis coercenda est freno crebræ esuritionis.

Bene ageretur cum homine, si caro hæc, quæ interior & verus homo tegitur, tam libens virtuti quam voluptati inhæreret; hanc enim sponte sequitur, illam non nisi imperio coacta. Ceterum quo contumacior est, magis que in vitiorum dulcedinem propensa, eò rectius sapientiusque fecisse videri possunt illi, qui illam ut mancipium nequissimum laboribus, inedia, verberibus affligentes, rationis jugo subjecerunt.

Macarius Alexandrinus, quia gravæ alsiduum illi

certamen fuit adversus carnem, faciem fabulo ple num ad extremam lassitudinem gestabat humeris. Rogatus forte quid supervacua illa sibi vellet opera? Nihil, ait, corpus hoc graviter affecero, animus necesse est periclitetur. Hæc præcipua & princeps fuit cura omnium Christi cultorum, fraudare concupiscentiam, & carnem modis omnibus vexare. Caro concupiscit adversus spiritum, spiritus autem adversus carnem. Hæc enim sibi invicem adversantur. Vnusquisque verò tentatur à concupiscentiæ sua abstractus & illectus. Qui autem sunt Christi carnem suam crucifixerunt cum vitis & concupiscerunt. Profectò nulli pejus efficacior ad nocendum, quam inimicus domesticus. Maled tuum geritur bellum, cum hostis inquilinus est intra muros, qui cum tueri debeat, oppugnat. Sic ea ipsa Dalila, quæ juvare debuit, Samsone prodidit, quem blanditiis ad secreti proditorem pellexit. Ita caro innumeris nequitias perdit animum, cui juncta est in adjumentum. Quod questus crudite Gregorius Nazianzenus: Inimicus, inquit, est mihi benevolus, & amicus insidiosus. Prò copalam & disfidum! Quod timore foreo; & pauperum quod amo, metuo: priusquam bellare incipio, concilior, & antequam pacem fiat, disideo. Atque adeò hic illud verissimum:

Nec tecum possum vivere, nec sine te. Duabus autem manibus impugnat nos Caro, Gula & Luxurià; utramque ligat & exarmat fames & inedia. Ergo si equus tuus, caro tua calcitrat, minue pabulum, injice frenum.

CAPVT III.

Ieiunium sapientum & sanctorum hominum dictis & exemplis commendatissimum: Succinctum Societatis IESV patrocinium.

VERONENSIS Antistes & Martyr Zeno, vir perinde sanctus ac doctus, anno Christiano ducentesimo, Gallieni Imperatoris ævo, non pauca scripsit. Inter genuina & certa viri scripta numeratur sermo de quatuor temporum jejunio.

Videte, obsecro, ante annos mille quadringentos jam è cathedrâ jejunium à trimestri spatio repetendum promulgatur. Non ergo hæc jejunia ut rem novam horreamus. Sed hic ipse Præsul sanctissimus Zeno: Si infantes, inquit, ab immatris vermibus infestentur, non eis saccharum, non mel, sed amarior, quam horreant, potumcula propinatur, ut amarore illo necentur & ejiciantur vermes. Quid Caro nisi vermium popina? in carne crescunt, & amantur peccata, animatos hos vermes jejunium in se amarissimum extinguit & enecat. Sed Caro, velut contumax infans reluctatur, & respuit saluberrimam amaritiam. At spiritus, si quidem renuit sceptro exui, non cedit, Mortificationis abinthio carnis vermes jugulet, jubente Paulo: Si spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis. Atque de hoc cepimus differere, primamque suscipiendi jejunii causam assignavimus, Nequitiam Carnis: subjungimus alteram, tam hominum sanctorum, quam prudentum aliorum exempla.

§. I.

I Obus veluti aberrans viâ sollicitè indagat: Sapientia ubi invenitur, & quis est locus intelligentiæ? Perinde si dicat: Quæsi vi eam in choreo inter trepudia, & non inveni: quæsi vi eam in domo nuptiali, & non inveni: quæsi vi eam in diverforiis & cauponis, nec illic inveni: quæsi vi eam in triclinio ad epulas & pocula, & nec vestigium illius inveni: quæsi vi eam in conclavi, ad abacum & chartulas luforias, & minime inveni: quæsi vi eam in cellis vinariis ad plenos vini domini, Opimiani cados, & non inveni: quæsi vi eam in aula

in aulis & regum turribus, sed nec illic invenire potuit: quæsi eam in cubiculis, ubi ad speculum iudicem totas horas comitur caput, & quæstam non invenit: quæsi eam etiam in curiis inter Senatorum subcellia, sed heu neque hîc quidem sublimiorem illam sapientiam invenit. Quod tandem eundem? Nescit homo pretium ejus. Vbi ergo sapientia investiganda? Hoc tandem solum reperit, ubi sapientia hæc non reperitur: *Non invenitur in terra suavitè viventium*, ubi cuticula tam sedulo curatur, ubi genio indulgetur, ubi editur, bibitur, luditur, ubi poculis certatur, ubi choreis aut otio vacatur, sapientia sanè non invenitur. Nemo eam his talibus locis inquirat, reverà non inveniet. Vbi seditas aut intemperantia est, ibi sapientia non est. *Trahitur sapientia de oculis*; in domorum latebris, ubi sermo cum Deo miscerur, ubi fletur & pectus tunditur, ubi jejunatur, ubi elemosyna eroganda numeratur. *Ecce timor Domini, ipsa est sapientia; & recedere à malo, intelligentia.* Hoc optime Salomon, & ab eo viri sapientes & sancti omnes solertissime intellexerunt. Salomon animadverrens sapientiam in discis, poculis, mollibus lectis, infamibus deliciis non inveniri: *Cogitavi, ait, de corde meo, abstrahere à vino carnem meam, ut animam meam transferrem ad sapientiam, devotioremque stultitiam.* Nam multo melius est aquam bibere, & sapere, quam potare vinum, & stultitiæ mixturam non effugere.

Hic mihi animus non est catalogum eorum texere, qui non naturæ, sed virtute abstemii fuerunt. Aaron & omnes Sacerdotes tabernaculum ingressuri vinum non bibebant. Dei præceptum est: *Vinum & omne quod inebriare potest, non bibetis, tu & filii tui tecum, &c. ut habeatis scientiam discernendi.* Ita & Nazareti vino & re omnino, quæ temulentiam parit, abstinuerunt: ita & Rechabites ob solam parentis sui iussione ab uvis & omni mero temperarunt.

§. II.

Ioannes Baptista verè *magnus coram Domino, & vinum & ficeram non bibit.* Pari modo Iacobus Apostolus numquam usus balneo, numquam unctus oleo, numquam novacula rasis, carnes non comedit, vinum & ficeram non bibit. Daniel, Ananias, Azarias, Misael, fontanam regio vino pæposuerunt. Beatus Fulgentius Ruspensis Episcopus nullà unquam necessitate adduci potuit, ut aut carnes ederet, aut vinum biberet. Paula Romana vidua, nec in morbo quidem vinum admittere sustinuit, nullis medicorum imperiis ad id sese adigi passa. Beatus Emericus sancti Stephani Pannoniæ regis filius, qui assiduis sese jejuniis exercuit, nil unquam gustasse vini dicitur. Beatus Dominicus Calagoranus amplissimæ familiæ parens decenq; toto nil vini libavit. Plurimi per omnem vitam abstinuerunt vino. Horum numerum inire nimis quam operosum. Inter Christianos olim Hieronymi ævo, monachitam procul aberant à vino, quam procul ab urbibus, cum etiam languentes & ægri aqua frigidà uterentur, & coctù aliquid accepisse luxuria fuerit. Imò Christiani omnes diebus juniorum, præsertim Quadragesimæ, vino abstinere soliti sunt: ut videre est apud Clementem, Origenem, Basilium, Cyrillum Hierosolymitanum, Theodoretù. Sex diebus hebdomadis sacratioris solum cibus aridis, pane, oleribus, sale, & in potù aqua victabant. Duobus autem ultimis diebus, Parasceve ac Sabbato sancto penitus jejuni perseverabāt.

Noverant illi omnes sapientiam non inveniri in terrâ suavitè viventium. Idcirco cum Salomone non cogitarunt solum abstrahere à vino carnem suam, sed abstraxerunt multis aut omnibus annis. Ante annos quadraginta, in Ingolstadtensi Academiâ, hæc Medicorum Thesis publicè defensa: *Aque potus optimus, sa-*

liberrimus. Viros novimus complures, eruditos, nobiles, tam robustos quam sanos, qui summo valetudinis bono abstinere omni vino.

O vinum, vinum! Tu potius hauris orbem, & mergis homines, quam ipsi te. Quisquis caliculis ducendis studet, in virtutis familiâ adscribi non poterit, ni prius illud bibendi studium pessimamque consuetudinem correxerit. Sacerdos potulētus & homo ebriosus, uterque necessarid vitiosus. Innumeros in vitiis gurgitem deiecit tam assidua & maligna sitis. Minus intulserunt, aut sitim cordatius rexissent, reverà sanctius & diutius vixissent. Hic ego non Ebrietatem in jus voco; ad exactius & severius illa tribunal est citanda; sed illud, ut dixi, assiduum pitissandi studium accuso: hoc innumeris hominibus ita nocet, ut eos vel incuriosos & nullius frugis, aut quod pæne idem, serid vitiosos faciat. Quid enim solida sapientiæ, aut virtutis, aut exactæ industriæ in eo homine reperias, qui omnem in se meliorem indolem frequentioribus poculis expungit? Terra semper madida degenere prolem, Minas, solium, tanas educat; homo vix unquam sicus aut officiantiam, aut quod proximum, parit vitia. Ab homine semper madido non expectes nisi somnolentiam, aut stultitiam. Abundans & plus æquè copiosus potus, non solum deteriorem vitam, sed & breviorē efficit. Carnem nō refrenabit, qui ei tot poculis sacrificaverit. Vis carni obsequium persuadere? Castiga, macera, jejuniis dona, eamque ut ancillam, non ut dominam habe. Caro non nisi à plagis discit sapere. Atque hic illud Caligulæ rectissime usurpandum: Sic feri, ut sentiat se mori. Beatissimus Paulus sic corpus feriebat, non quasi aërem verberans, sed ut sentiret se peti.

Vini potus homines mergit, quam ipsi vinum;

Quia abundantior potus non solum deteriorem vitam, sed breviorē efficit.

Petrus Damianus Monacho purpuratus senator, & Episcopus Ostiensis, viro religioso epistolam scripsit hac inscriptione: *Petro Cerebroso Monacho, Petrus peccator, Monachus salutem.* Oderat vir ille religiosus, & pertinax rejecerat usitatum carnis macerandæ disciplinam. Hinc magnificum illud encomium: *Petrus Cerebrosus, cuticulæ amator perquam studiosus.* Ah, quanti sunt verè cerebrosi, cum carnis petulantias audiunt edomandas. Hi, ut liberiis errent, in sui patrociniū trahunt non exigui nominis exempla.

Petr. Damiani, 10. 1. lib. 6. epist. ep. 27. milt. pag. 291.

§. III.

Liceat hic minimam Societatem nostram verè cundo calamo non commendare, sed à sequiori iudicio defendere. Videri possit non nemini Societas *I E S V* in macerandâ carne non nimium operæ collocare. Mæmice, quisquis es, sine bile & igne ad aram Veritatis hoc disceptemus, sed paucissimis, & velut aliud agendo.

Plurimorum opinio & sermo est, lautam esse Ieiuniarum mensam. Bene pascuntur, ajunt, & bene vestiuntur, & plerumque non augustè habitant: quis legibus adeò non severis nolit vivere? Quæso te, mi amicissime Lector, si me meumque candorem nosti, patere tibi rem sine fuce detegi. Medium me geram, neque à partibus stabo.

Qui pro Societate hac minimâ apologias scripserint, complures numerantur, non item qui speciatim ejus diætam & mensæ rationem, explicarint. Neque ego hîc quidquam moverem, nisi me thematis, de quo agimus, impelleret argumentum. Religiosas omnes familias veneror, & in Domino *I E S V* complector; abstinentiam illarum, & creberrima jejunia prædico, aliisque etiam imitanda suadeo. Hic autem parcus sobriiisque Societatis victus exponendus, neminis abstinentiæ vel minimum speret.

Principio Societas hæc strictissimâ in rebus pæne omnibus obedientiam inter suos propagat. Fatetur id alii cœtus religiosi. Neque enim hîc ulli parcitur, cum

In Societate *I E S V* strictissime propagatur obedientia;

MARCI IN ALIQUO CA
DROX
LUS
T. V
II

parendum est: non ætas, non eruditio, non canitullum à pareni lege faciunt eximium. Vnicum Romæ verbulum volat, & mox eum quem compellat, ex hac in aliam transfert provinciam. Quantis ac quoties jam factum? Novi ego quamplurimos unico epistolio à Germaniâ in Galliam, in Italiam, in Hispaniam, in Sinas, in ultimam Thulen exportatos.

Frugalitas in mensâ; Deinde si mensam accedas, frugalitas ea & parca est, qualis inter præbicos opifices esse solet. Tam prandium quam cena non ultra tres missus numerat, planè vulgares ac facillè parabiles: Solenniores festi dies apponunt quartum. Extra hos prandium initiat ossa, caput prandii bubula, missus tertius rapa aut olera, prout anni vices sunt. Quòd si ossa medium prandii locum occupet, antambulonem agunt ovium exta aut pridianæ carnis mineral, aut ovis frustillum; hunc prodromum è vestigio comitatur iusculum, istud proximè insequitur bubula; prandium claudit casei particula, vel cæterorum aliquid, aut pomum, pro anni varietate. Eadem cenæ ratio. Illius initium ossa vel lactucula, hanc excipit lixæ vel asæ carnis aliquid, mox finis advolat pomi recentis aridive genus, aut hordeum, aut pulmentum. Vltimis duobus hebdomadis diebus, rari præces in mensam nostram adnata, prætionis lege semper exclusis. Exordium prandii tulum aut integrum cicer, proximum & primarium ferculum ova, subinde passeris vel aselli marini; tertium, olus aut pulmentum. Hæc mensæ frugalitas per omnem annum religiosissimè observatur in collegiis omnibus quantumcumque instructis. Itali adhuc parcius prandent cenantque regionis & gentis more. Si fidem neget, curiose Lector, convivam te invito: ipse inexpectatus improvisò veni atque intrare, & ea, quæ dixi, tuis oculis credes.

Diei Veneris in hebdomadâ abstinencia;

In Italiâ est unicum asellum cepe.

Tertio, singulis hebdomadibus sextâ quaque feriâ leges nostræ abstinentiam indicunt, cuius ea est parsimonia, ut plerisque omnibus, si sententiæ perrogentur, gratius videatur jejunium, quam abstinentiam. Nam cena sera non nisi unicum ossulam aut lactuculam, eamque prorsus incomitatum; porrigit edulii genus quod plerique prius submoveas quam aspicias. Hinc facit vir quidam religiosus dicebat: Astutus sanè fuit beatus Ignatius, qui in singulos Veneris dies non jejunium, sed abstinentiam velut remissus aliquid & facilius imperavit, cum reverè difficilior sit. Nam à sumpto prandio, quod ferculo nullo auctus est, expectandum ad horam septimam vespertinam, quæ cenulam illam proponit, post quam non lavantur manus.

Accedit, quòd, etsi hæc minima Societas extra statos Ecclesiæ dies jejunia suis pauca imperet: nam iis qui quotidie in scholis quinque horis vociferantur, aut laboribus domesticis fatigantur, hoc nimis quam difficile foret; nihilominus plurimi quovis Sabbato cenâ abstinent; inter hos etiam magistri & concionatores: & illos quidem diurni labores in Gymnastis, istos die postero secuturi in cathedris, à jejunii lege absolvent: illorum tamen & istorum plurimi sponte suâ quavis hebdomade jejulant; sunt quibus jejunium quotidianum non difficulter permillum. Ejus enim rei veniam petentibus datur facillimè. E compluribus qui singulis diebus semel dumtaxat cibum sumperunt, honoris causâ, nominem Leonardum Lessium, virum è scriptis notum, qui quotidie non prandere, sed cenare tantum solebat. Idem plures alii & antehac observarunt, & etiamnum observant. His nominatim accensendus Franciscus Suarezius Theologus cujus postea singularior mentio facienda.

Objicias: Convivas Iesuitæ lautè ac delicatè habent. Ajo primo, hic pæne sæpius peccari defectu quam excessu, cum hospites aut viri principes longè infra suam conditionem accipiuntur. Deinde, peregri-

na plerumque præ domesticis mirè sapiunt, & inter lautitias censentur, quæ domi forderent.

Ajo tertio, in convivarium gratiam subinde promi, quidquid in domo melioris opsonii aut vini est: & quod domesticorum nullus nec libando quidem gustat, hoc in hospites & convivas velut debitum expenditur. Nec nescimus ob largiorem hanc humanitatem nobis sæpius maledici.

Ajo quarto, hic limites, à majoribus positos, quandoque aut transiliri, nimium dando; aut nec quidem attingi, nimis parum apponendo. Quid volumus? uti dominicum vinum ministratoris est gratia, ita opsonium lautius paratum, aut plus æquo multiplicatum, coci est benevolentia. Plerumque cocus laudari vult, idèd focum luculentiorum instruit, & quidquid habet artis expromit. Hic majores viderint, ne quid Respublica religiosa capiat detrimenti.

B Superioribus addo; vestitus ratio in hac minimâ Societate illa est, quæ eujuscumque regionis plebeis, sed honestis Sacerdotibus conveniat. Interim usus licitii frequens, & quibus placet, quotidianus. Lecti ac cubitus ea est ratio, quam paupertas amet. Liberum est omnibus rigidum asserem somno subtertere, aut amotis plumis lecto stramineo incubare. Novi qui numquam alio sint usi lecto. Neque hic difficilis venia conceditur. Ita in hac Societate nihil subsidii deest, quòd minùs aliquis rigidissimam vitæ rationem servet. Quotidie jejunare, stramineo aut ligno indormire, humi cubare, vigiliis frequentare, corpus quotidie flagris oburgare, hæc atque his similia in expedito sunt vitæ ratione volenti. Hæc autem sine discrimine imperari non poterunt iis, qui assidue litterarum studii in vigilanti, & viribus sunt adeò inæqualibus. Sunt nihilominus qui jejuniis, ciliciis, flagellis, vigiliis, rigoribus aliis quotidie corpus exerceant. Possum nominare hujus Societatis viros eruditos, religiosos, etiam octogenarios, qui quotidie jejunent, qui in seipos flagris quotidie animadvertant.

Franciscus Suarezius Theologus, qui anno ætatis decimo septimo huic minimæ Societati adscriptus, quinquaginta quatuor annis in eâ vixit, septuagenarius obiit. Illustrandæ Theologiæ vir iste unum & viginti grandes tomos in lucem edidit: quotidianis jejuniis carnem maceravit: nec enim unquam nisi semel de die cibum admisit, quotidie itidem flagellis corpus in servitutum redegit, tantum temporis orationi dedit, ac si studia negligeret; ita studii invigilavit, ac si orationem penitus intermitteret.

Sed & alios è Theologis Societatis viros oppido eruditos nominare est, qui quotidianâ verberum disciplina se multarunt, quod nullius, putem, religiosæ familiæ Jegibus imperatur. Itaque cilicia, humicubationes, flagella, jejunia, ceteræque carnis mortificationes in Societate Iesv receptæ & usitatæ. Taceo alias multò severiores ac crebriores, & quæ magis urunt.

Nihilominus in hanc minimam Societatem sententiæ passim acerbæ dicuntur; nigrum illi theta figurat locis plurimis. Obscuro, qui estis vos, qui judicatis servos alienos? totum aliquem cœtum, totum Ordinem religiosum infamiæ notulis perfricare, non leve piaculum est. Ad tribunal Cæsaris stamus, ibi nos oportet judicari. Iudicia humana millies iterumque millies errant; divinum etsi serum, absque errore omnino exactissimum est. Ad istud læti provocamus; ad suppremi Cæsaris tribunal constitimus. Erigere conscientia, & nihil metue; centies millies ad inferiora tribunaia cecidisse causâ non ei oberit, quisquis ad supremum vicerit. Deus judex est.

Sed hæc, mi Lector, candidè tecum per digressunculam fabulari licuerit, Redimus ad lineam.

§. IV. Qui-

S. IV.

Q uicumque suae pelliculae amans, carnis castigatorem odit, non inique sibi audiet occentari; Petro cerebroso: qui nempe rejicit, quod omnes Christi amici, quod omnes homines Sancti, ut pharmacum plane necessarium obviis ulnis admittunt. Vbi nulla mortificatio, ibi nulla virtus. Fatemur quidem solidam sanctitatem non in maceranda carne, sed in exercenda charitate, & in verâ humane voluntatis ad divinam conformationem consistere. Nihilominus profectò illud ad hoc necessarium est.

Considerate mihi, obsecro, tam priscæ quam novæ legis illustrissimos quosque viros. Videte regem David coërcendæ carnis, vincendæ sitis, geni fraudandæ absolutissimum exemplar. Sicut erat Rex David vehementissimè. Non defuit suum huic siti ingenium. Mox enim Regi occurrit ad Bethleemicam portam scaturire fontem gelidissimum. Hinc regis voces illæ: *O si quis daret mihi aquam de cisternâ Bethlehem, quæ est in portâ!* Quamprimum tres militum fortissimi ad hoc genus obsequii sese auctorarunt, & hostium castris vi penetratis ad fontem pervenerunt. Haustum hinc aquam? hostium stativis denuò perruptis, detulerunt ad regem. Rex ausus ingentes demiratus, & sitim præsentè jam aquâ concitatorè generosissimè subfringens, noluit bibere, sed magis libavit eam Domino. Factum, ô superi, laudatissimum.

Discite bibones sitim sui jugulare, qui potu sapius non tam sitim extinguere, quam extinctam reparare & accendere studetis.

Sed ad illam Hebræi Regis continentiam velut æmula potest adjungi illa Macedonis Imperatoris virtus. Rex Alexander copias per arentem Indiam duxit. Aquarum penuria prius desperatione quàm desiderio bibendi sitim accendit. Per quadringenta stadia ne modicus quidem humor existit. Arenas vapôr æstivi solis accendit: quæ ubi flagrare cœperunt, haud secus quàm continenti incendio cuncta torrentur. Caligo deinde immodico terræ fervore excitata lucem tegit: camporumque non alia quàm vasti & profundi æquioris species est. Nocturnum iter tolerabile videbatur, quia rore & matutino frigore corpora levabantur. Ceterum cum ipsa luce æstus oritur, omnemque naturalem absorbet humorem siccitas, ora visceraque penitus uruntur. Itaque primum animi, deinde corpora defecere. Pigebat & consistere, & progredi. Pauci à peritis regionis admoniti præpararant aquam. Hæc paulisper represit sitim. Deinde crescente æstu rursum desiderium humoris accensum est. Ergo quidquid vini oleique erat hominibus ingerebatur: tantaque dulcedo bibendi fuit, ut in posterum sitis non timeretur. Graves deinde avidè hausto humore non sustinere arma, non ingredi poterant: & feliciores videbantur, quos aqua defecerat, cum ipsi sine modo insulam vomitu cogerentur regerere. Anxium Regem tantis malis circumfusi amici, ut meminisset orabant, animi sui magnitudinem unicuique remedium deficientis exercitûs esse: cum ex iis qui præcesserant ad capiendum locum castris, duo occurrunt utribus aquam gestantes, ut filiis suis, quos in eodem agmine esse, & ægrè pati sitim non ignorabant, occurrerent: qui cum in regem incidissent, alter ex iis utre resolutum vas, quod simul ferebat, implet, porrigens Regi. Ille percontatus quibus portare; filii ferre cognoscit. Tunc poculo pleno, sicut oblatum est, reddito, Nec solus, inquit, bibere sustineo, nec tam exiguum dividere omnibus possum. Vos currite, & liberis vestris, quod propter illos attulistis, date.

Deus bone, qualis hæc abstinentia, & quàm illustris mortificatio in homine militari, in juvene, in rege, in idololatrâ. Si Macarius aliquis aut Paphnutius ita

Tom, II.

Contiuu lib. 7. n. 9. Abstinentia regis Alexandri, etc.

UNIVERSITÄTS- BIBLIOTHEK PADERBORN

genio illustrasset, rem suo nomine dignissimam fecisset: in rege milite quis istud satis miraretur?

S. V.

Nec possum quin & tē Rudolphe Imperator Augustissimè in hac Regum abstinentium societate collocem. Rudolphus I. Cæsar in Ottocarum Regem Boëmum arma movit. Aquæ penuriâ sitis ingens exercitum omnem affligebat. Nunc milites excurrerant prædaturi non aurum, non vestem pretiosam, sed aquam, aut liquorem portabilem. In viâ exceptus homo paganus, qui messoribus lagenâ ligneam ferebat fontem. Huic præda liquida continuo crepta, & ad Imperatorè non sine gratulatione delata. Hic Imperator abstinentissimus, & verè suimet victor: Reddite, inquit, homini lagenam, nec minimo libatam. Nam ego hæcenus non mihi, sed exercitui meo sivebam. Deum immortalè, vox generosa! Qui sitim habet tam docilem, famem etiam non difficulter condonabit; qui oris & gulæ potens est, etiam cordis erit.

Plato, qui pane, pauculis olivis, & fonte vitam toleravit, sapius cum sitit, aquam antiâ hausit, sed haustum mox effudit; sed & iterum hausit, iterumque effudit haustum, ut etiam hac in re lumpsus victor esset. Hinc tantus vir, hinc ille divinus Plato evasit. Vbi nulla sui victoria, nulla virtus.

Lacedæmonii nullam disciplinam abstinentiâ potiorè habuerunt. Ideo adolescentè habitiores, & obesi corporis inediâ vexarunt, ut eos ad gracilitatem reducerent. Abstinentia profectò disciplinarum inter Christianas nobilissima.

Omnium Sanctorum hominum is animus semper, ea fuit animi sententia, ei, qui quidem cupiat vitium resistere, corpus rigidè tractandum. Quâ in re cum Seneca locus: *Corporis, aiebant, velut oneris necessarii non amator, sed procurator sit, nec se illi, cui impositus est, subjiciat. Nemo liber est, qui corpori servit. Nam ut alios dominos, quos mania pro ipso sollicitudo invenit, et sese ad ipsius morosum imperium delicatissimeque est.*

Diabolus hostis vasferimus quamdiu in homine observat intemperantiam, tamdiu certam sperat victoriam; cani similis, qui non facilè abigitur, dum macellum patet, dum carnes venales in oculis sunt: ita planè cerberus iste, quamdiu corpus veluti plenum macellum omni ciborum genere distenditur, liberale sibi pabulum inde pollicetur.

Hinc illæ Christi voces: *Qui amat animam suam, perdet eam. Cui corpus & corporis vita tam chara & pretiosa est, & beatitudo æterna vilis est: Qui verò odit animam suam, inveniet eam: quisquis enim ut hostis, quod in se carnale deprehenderit, mortificationis ferro jugulaverit, viam inveniet ad æternam vitam. Dilucidissime Paulus: Si spiritu, inquit, facta carnis mortificaveritis, vivetis. Ergo mortificate membra vestra, quæ sunt super terram.*

CAPVT. IV.

Ieiunium, valetudinis unicuique & princeps presidium.

CHRISTIVO tam vinum quàm oleum non vas lignis, non staneis, sed saccis corticis infundebatur. Ita Christus: *Nemo mittit vinum novum, inquit, in utres veteres, alioquin rumpit vinum novum utres, & ipsum effunditur. Hac usus similitudine Petrus Chrysológus: Vires veteres, inquit, Iudæos vocat: novos utres nuncupat Christianos: quia sicut utres pellium ab omni squalore purgantur, & pigmentis liniuntur odoratis, ut saporem vini possint inviolabilem custodire: ita ieiunio corpora humana ab omni carnalium delictorum squalore purgantur, & sunt utres divinis torcularibus apti; ut de pralo crucis accipiant vinum*

Aeneas Silvii lib. 3. Comment. de reb. gest. Alfonsi Radolphi I. imp.

Platonis.

Sen. ep. 92. sine mihi pag. 568.

Ioan. c. 12. v. 25.

Rom. c. 8. v. 13. Coloss. c. 3. v. 5.

Matth. c. 9. v. 17. Marc. c. 2. v. 22. Luc. c. 5. v. 37. Chrysol. ser. 31. ante finem mihi pag. 87.

MARCI IN ALIKOTHE CA